

**Говор члана Сталне делегације Парламентарне скупштине БиХ у
Парламентарној скупштини ОЕБС-а, Мирзе Кушљугића на Економској
конференцији ПС ОЕБС-а „Јачање економске сарадње и стабилности у
региону ОЕБС-а”, у оквиру сесије „Изградња мира и повјерења путем
сарадње у економском и околином сектору“
Батумиј (Грузија) 12. мај 2012.**

„„Госп. предсједавајући,

поштоване колеге и пријатељи,

Желио бих да са вама подијелим размишљања и идеје везане за изазове и прилике у економском опоравку земаља региона Западног Балкана, након недавне кризе, углавном са аспекта моје земље – Босне и Херцеговине.

Значајан негативни утицај финансијске и економске кризе у 2008/2009. на економију БиХ манифестује се, између осталог, у:

- смањењу БНП и кредитног рејтинга,
- повећању незапослености и буџетских дефицита.

Утицај кризе на политички развој се огледа у:

- одлагању имплементације структурних реформи,
- успоравању интегративних процеса са ЕУ и
- повећаној политичкој нестабилности.

Услијед структурних економских проблема БиХ је имала потешкоћа са реакцијом на кризу, што ће вјероватно резултирати са продуженим опоравком. Слични проблеми структурно слабих економија су присутни и у сусједним земљама Западног Балкана, нпр. у Србији и Хрватској. У недавној прогнози Бечки Институт за међународне економске студије (у марту 2012.) предвидио је за период 2012-2014. да ће "земље Западног Балкана, као и земље јужног дијела ЕУ, наставити да заостају у економском опоравку у зачараном кругу малог раста, виских каматних стопа и неодрживог задужења", што ће резултирати "повећањем подјела између различитих европских региона". У суштини, економски проблеми (посебно незапосленост и сиромаштво) постају у мојој земљи најважнија политичка питања. Претпостављам да није потребно да вас подсјећам да немогућност рјешавања структурних економских проблема

може довести до политичке нестабилности и сигурносних проблема (као у 90-им у бившој Југославији).

Међународне финансијске институције и ЕУ су предложиле сљедећи скуп препорука за економски опоравак Југоисточне Европе и Западног Балкана:

- Базирати економски опоравак на новом моделу раста базираног на понуди. Основне карактеристике овог модела су ослањање на ендogene факторе раста ради повећања конкурентности и капацитета продуктивности.
- Подржати прилив капитала ради оснаживања ових капацитета, посебно у изабраним приоритетним секторима: енергетици, екологији, инфраструктури и социо-економском развоју.
- Даља економска и финансијска интеграција у ЕУ.
- Прихватање ЕУ правне стечевине, посебно у приоритетним областима.

Предложено је и да се елементи из „Европа 2020 – Стратегија за паметан, одржив и инклузиван раст“ инкорпорирају у програме економског опоравка.

Незадовољавајућа инфраструктура је идентификована као значајно ограничење за раст у земљама Западног Балкана. Њено унапријеђење је издвојено као критичан фактор раста и сљедеће препоруке су предложене:

- Инвестиције у енергетски сектор морају за циљ имати достизање ЕУ 20+20+20 циљева,
- Инвестиције у заштиту околине требају бити приоритет,
- Телекомуникације и информационе технологије требају бити унапријеђене за бољу повезаност, и
- Регионалну сарадњу и интеграцију тржишта треба унаприједити.

До сада Босна и Херцеговина успијева за смањи трошкове јавног сектора, премда не на одрживи ниво. Трансформација модела раста се показала као најтежа препорука за имплементацију. По мом мишљењу један од кључних разлога за то је мала величина и снага економије БиХ. Препорука је да се превазилажење проблема малих економија базира на регионалној сарадњи и регионалним интеграцијама. Историја иницијатива регионалне сарадње на Западном Балкану је богата; да наведем само неколико: Пакт Стабилности, Савјет за Регионалну Сарадњу, ЦЕФТА и Енергетска Заједница. Међутим, свим наведеним иницијативама недостаје „власништво“ свих регионалних актера:

парламената, влада, економских актера и представника цивилног друштва. Да би били ефикасни процеси регионалне сарадње и интеграција морају бити иницирани и развијани од стране регионалних актера. Структура слична моделу сарадње нордијских земаља преко Нордијског Вијећа може бити добар примјер за земље Западног Балкана.

Регионална сарадња је апсолутно неопходна у секторима енергетике и заштите околине. О томе сам говорио на јесењем засједању у Дубровнику. Овдје бих још једном подцртао важност регионалне сарадње на Западном Балкану у сектору производње електричне енергије из хидро-потенцијала преко интегралног управљања међународним ријечним базенима. Само путем координираног планирања развоја овог ресурса земље Западног Балкана могу да искорите преостали потенцијал „зелене хидро-енергије“, посебно на међународним ријекама. Овај приступ ће значајно допринијети и даљој изградњи међусобног повјерења. Какву улогу ОСЦЕ може да има у том процесу је до нас у организацији да одредимо.

Госп. предсједавајући, поштоване колеге и пријатељи

Хвала вам на пажњи.“ (крај)